

CEHENNEMDEN KURTULUŞUN YOLU: NAMAZ

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Elhamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben müberaken fîhi alâ külle hâlin ve fî külle hîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedinin Mustafa ve ala âlihî ve sahibihî ecma'în ve men tebi'ahû bi-ihşânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى عَنْ أَبِي مُوسَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَنْ صَلَّى الْبَرْدَيْنِ دَخَلَ الْجَنَّةَ

Fe-kâle'n-nebiyyü sallallahu aleyhi ve selleme men salle'l-berdeyni dehale'l-cen-nete.

Müttefekun aleyh.

Ebû Mûsâ El-Eş'arî radiyallahu anh'den rivayet edilmiş. İmam Buhârî ve İmam Müslim kitaplarına almışlar, Sahîhayn'de mevcut.

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz buyuruyor ki;

Men salle'l-berdeyni. İki soğuk zaman, namazını kim kılsa, iki soğuk zamanda kim namaz kılsa. *Dehale'l-cennete.* Cennete girer.

Bu *berdeyn*, *berd* soğuk demek.

Ne oluyor?

Sabah namazı vakti oluyor, sabahleyin serin oluyor. Bir de ikindi namazı diye burada açıklamış. Fazla başka bir bilgi verme imkânımız yok.

Aşağıdaki hadîs-i şerîfi de okuyalım.

وَعَنْ أَبِي زُهَيْرٍ عُمَارَةَ بْنِ رُوَيْبَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ:
لَنْ يَلِجَ النَّارَ أَحَدٌ صَلَّى قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ
غُرُوبِهَا

An ebî züheyr ümârate'bni ruveybete rادیاللہ انہ کالہ سہمیتؤ رسولاللہ ساللہ اللہ اعلیہ و سلم یقول:
لن یلج النار احد صلی قبل طلوع الشمس و قبل
غرؤبہا

Revâhu Müslim.

Müslim İbn Kuteybe ed-Dîneverî rahmetullahi aleyh, büyük hadîs âlimi. Onun rivayet ettiğine göre, yazdığına göre kitabında, Ebû Züheyr Ammârate İbn Ruveybete radiyallahu anh'den. Ravi bu. Diyor ki o ravi. Ben Resûlullah'ın şöyle dediğini işittim;

Len yelice'n-nâre. Cehennem ateşine girmeyecek. Cehennemine içine girmeyecek.

Kim?

Ahadün. Bir kimse ki. *Sallâ kable tulû'i'ş-şemsi.* Güneşin doğmasından evvel namaz kıldı. *Ve kable ğurûbihâ.* Güneşin batmasından evvel namaz kıldı.

Yani sabah namazını, ikindi namazını kılan cehenneme girmez. Bunlara, bu namazlara *ya'ni'l-fecra ve'l-asra* diye de izah etmiş.

Bu namazlara önem vermek lazım.

Sabah namazına niye gelemez insanlar?

Uyku tatlı olduğundan.

Amma sabah namazının ezanında özel bir ibare daha ekleniyor. Diyoruz ki sabah, *ezânu selâti'l-fecri nekûlü: Esselâtü hayrun mine'n-nevmi.* Namaz uykudan daha hayırlıdır, uymayın, kalkın, namaz kılın, o daha hayırlıdır.

Sabah namazına gelmekten insanları alıkoyan, uyku sevdasıdır, yatak sevdasıdır, yastık sevdasıdır, yorgan sevdasıdır. Nefse düşkünlük, nefsi kıramamak, nefsin emrinde olmaktır. Pek çok insan, pek çok insan, İmam Gâzali diyor, şöyle insanın gözünden perdeler kalksa da, maneviyat gözü ile pek çok insanı seyretsek. Televizyon seyreder gibi.

Ne görürüz?

Pek çok insan, nefsinin putunun karşısında nefesine tapınıyor. Hepsi nefsim emret, nefsim emret. Sen ne emrediyorsan heva-i nefis olarak, şehevât-ı nefsaniyye olarak ben onu yapacağım, emret ki yapayım. Hepsi nefesine tapınıyor. Hepsi nefsinin kulluğunda, nefsinin emrinde, nefsi ne diyorsa onu yapıyor.

Nefis ne diyor sabahleyin?

Yat, uyu, uykunu daha almadın, uyku baldan tatlı. Ne yapacaksın kalkıp da ayazda kalacaksın, camiye kadar yürüyeceksin, uykunu terk edeceksin. Yatak sıcacık falan, nefis böyle diyor. Amma *Esselâtü hayrun mine'n-nevmi*. Namaz uykudan daha hayırlı. O namazı kılan cehenneme girmeyecek.

Birinci hadîs-i şerîfte de; *dehale'l-cennete*. Cennete girecek.

Arada kalmak yok yani, cehenneme girmeyecek, cennete girecek. Fedakârlık, nefsi yeniyor. *A'dâ adüvvüke nefsüke*. En azılı düşmanı insanın, nefs-i emaresidir, terbiye olmamışsa.

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي ۗ

*Inne'n-nefse le-emmâretün bi's-sûi illâ mâ rahime rabbî.*¹

Nefis insana hep böyle uykuyu emreder, keyfi emreder, zevki emreder, şehvâtı emreder, kumarı emreder, içkiyi emreder, zinayı emreder. Emreder emreder, insanlar da yapar onu. Çünkü tapınır nefsine, nefsini put edinir.

أَفَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ

*Eferaeyte meni't-tehaze ilâhehû hevâhu.*²

¹ 12/Yusuf, 53.

² 45/Caisye, 23

Heva-i nefsinı put edinmiştir, tapınır pek çok kimse. Kurtaramazsın o putperestlikten, nefesine tapınmaktan.

İslam nedir?

Nefse muhalefettir. Allah'a teslim olmaktır.

أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ

*Esleme vechehû lillâhi.*³

Müslüman nefsinı Allah'a teslim eder. *Ve yuhâlifu nefsehû.* Nefesine muhalefet eder.

İslam bu, nefsin sözünü dinlememek, Allah'ın emrini tutmak.

Cennetin yoluna gidebilmek için, ekseriya nefis karşısına çıkar insanın, onu yenmek lazım. Boş ver, ibadetleri yapma, keyfine bak, zevkine bak. Gel şurada eğlen, oyna, gül, rahat et, yat vs. vs.

Onun için;

³ 2/Bakara, 112; 4/Nisa, 125.

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى

*Kad efleha men tezekke.*⁴

Kim nefisini terbiye ederse felah buldu demektir.

Nefsi terbiye edemeyen mahvolur. Nefis, insanı, heva-i nefis insanı mahveder.

Bir de ikindi namazına gelmek zor gelir insanlara.

Neden?

İkinci namazı, günün arka alt tarafıdır, ticaretin micaretin tam kapanma zamanıdır. Tezgâhların toplanma zamanıdır. Çarşı pazarın kapanma zamanıdır. Akşam olmadan kabileye filan gitmek lazım, yollarda karanlıklara kanmamak lazım diye, ikinci namazı biraz böyle telaşenin çok olduğu zamandır. Onun için pek çok kimse ikinci namazını işine kurban eder. İkinci namazını kılamaz. Dükkân, işçi, alış, veriş, toplayış, tezgâh bilmem aman yetiyeceğim filan. Yolda trafik mirafik derken namaz gider.

⁴ 87/A'lâ, 14.

Onun için bu namazlara riayet eden, sabah ve ikindi namazına.

a. Sabah Namazı: İlahi Himaye

Üçüncü hadîs-i şerîf.

قَالَ: وَعَنْ جُنْدُبِ بْنِ سُفْيَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ صَلَّى الصُّبْحَ
فَهُوَ فِي ذِمَّةِ اللَّهِ فَاَنْظُرْ يَا بْنَ آدَمَ لَا يَطْلُبَنَّكَ اللَّهُ مِنْ
ذِمَّتِهِ بِشَيْءٍ

Ve ‘an cündübi’bni süfyân radiyallahu anhu kâle kâle Resulullahi sallallahu aleyhi ve selleme men salle’s-subha fe-hüve fî zimmetillâhi fe’n-zur yebne âdeme lâ yatlubennekellâhu min zimmetihî bi-şey’in.

Diyor ki Efendimiz bu hadîs-i şerîfte; Cündüb İbn Süfyân radiyallahu anh’ın rivayet ettiğine göre Müslim ravisi. *Revâhu Müslim rahmetullahi aleyh.*

Sabah namazını kılan, Cenâb-ı Hakk’ın himayesine girmiştir.

Sabah namazını sabahleyin kılan, *fî zimmetillâhi*. Cenâb-ı Hakk'ın himayesine girmiştir, sabah namazını kılan.

Fe'n-zur yebne âdeme. Ey Âdemoğlu! Bak dikkat et! *Lâ yatlubennekellâhu min zimmetihî bi-şey'in*. Sakın Allah'ın zimmetindeyken, Allah'ın senden sorgu sual edeceği yanlış bir iş yapmamaya dikkat et.

Madem girdin Cenâb-ı Hakk'ın zimmetine, edebinle orada dur. Dikkat et ki Cenâb-ı Hak seni o zimmetine almışken yanlış bir şey yapıp da sorgulamasın, yakana yapışmasın.

b. Meleklerinin Şahitliği

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَتَعَاقَبُونَ فِيكُمْ مَلَائِكَةٌ بِاللَّيْلِ وَمَلَائِكَةٌ بِالنَّهَارِ وَيَجْتَمِعُونَ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ وَصَلَاةِ الْعَصْرِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ الَّذِينَ بَاتُوا فِيكُمْ فَيَسْأَلُهُمْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِهِمْ كَيْفَ تَرَكْتُمْ عِبَادِي؟ قَالُوا: تَرَكْنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ وَأَتَيْنَاهُمْ وَهُمْ يُصَلُّونَ

Ve 'an ebî hurayrate radiyallahu anhu kâle kâle Resulullahi sallallahu aleyhi ve

selleme Yete'âkabûne fîküm melâiketün bi'l-leyli ve melâiketün bi'n-nehâri ve yec-temi'ûne fî salâti'l-fecri ve salâti'l-asri sümme ya'ricüllezîne ye'tû fîküm fe-yes'elühüm ve hüve a'lemü bi-him keyfe teraktüm 'ıbâdî fe-yekûlûne teraknâhüm ve hüm yüsallûne ve eteynâhüm ve hüm yüsallûne.

Müttefekun aleyh.

İmam Buhârî ve İmam Müslim Sahihayn'de bu hadîs-i şerîfi kaydetmişler. Ebû Hüreyre ed-Devsî radiyallahu anh'den, en çok hadîs rivayet eden sahabeden.

Diyor ki Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem;

Yete'âkabûne fîküm melâiketün bi'l-leyli ve melâiketün bi'n-nehâri. Gece melekleri ve gündüz melekleri sizin yanınıza sizi korumaya gece de gündüz de gelirler.

Nöbeti tutar birisi, birisinin nöbeti bittiği zaman öteki melekler gelir. Onların nöbeti bittiği zaman gece melekleri gelir. Gece bitip gündüz olduğu zaman, nöbet bitti gece meleklerinin, gündüz meleklerin gelir.

Yete'âkabûne. Peş peşe muhafaza etmek için, korumak için gelirler.

Ve yectemi'ûne fî salâti'l-fecri ve salâti'l-asri. Bu melekler, evvelki melekler, sonraki melekler, nöbetini tamamlamış meleklerle, nöbeti devralacak olan melekler, sabah namazında bir araya gelirler, bir de ikindi namazında bir araya gelirler.

Nöbet devir, ne zamanlar?

Sabahleyin ve ikindi.

Sümme ya'ricüllezîne ye'tû fîküm. Sonra bu nöbet değişimi olunca, nöbeti bitenler semaya uçarlar, yükselirler, giderler.

Fe-yes'elühüm. Ya'nillah celle celalühü. Allahu Teâlâ hazretleri, o melekelerine sorar. *Ve hüve a'lemü bi-him.* Kulların her halini bildiği halde.

هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا

*Ve hüve me'ahüm eynemâ kânû.*⁵ Kullar nerde olsa, Cenâb-ı Hak biliyor.

⁵ 58/Mücâdele, 7.

وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

*Vallâhu bi-mâ ta'melûne basîr.*⁶ Her şeyi görüyor ama gene sorar meleklerine.

Keyfe teraktüm 'ibâdî. Yâ melâiketî Ey benim meleklerim! Nasıl bıraktınız, nöbetinizi terk edip göklere yükseldiğiniz zaman, o benim oradaki kullarımı nasıl bıraktınız?

Ne halde bıraktınız?

Fe-yekûlûne. Melekler derler ki. *Teraknâhüm.* Ya Rabbi! Biz onları bıraktık. *Ve hüm yüsallûne.* Namaz kılarken bıraktık. *Ve eteynâhüm ve hüm yüsallûne.* Ve onların yanına vardığımız zaman, baktık gene namaz kılıyorlardı. Gittik namaz kılıyorlardı, gelirken bıraktık namaz kılıyorlar derler.

Aleyhimü's-salavâtü ve't-teslîmât.

Melekler lehimize şahadet ediyor yani. Gittiğimizde namaz kılıyorlardı, bırakıp gelirken onları namaz kılar bıraktık derler.

O halde, her ibadet önemli, mühim. Bütün ibadet ve taatler önemli ama hassaten

⁶ 2/Bakara, 265; 3/Âl-i İmrân 156; 8/Enfâl, 72; 57/Hadîd, 4; 60/Mümtehine, 3; 64/Tegâbün, 2.

meleklerin devir teslim işlerinin yapıldığı, sabah namazı ile ikindi namazına dikkat.

İkinci namazını ne engeller?

İş, güç, telaş, dünya telaşı. *Meşâğıl el-yevmiyye*. Onlar engeller. Tezgâhı toplayacağım, temizliği yapacağım, bilmem ne yapacağım, bilmem ne yapacağım. Hay Allah müstahkını vermesin.

Sabah namazını ne engeller?

Nefis! Nefis engeller, nefse uymayalım. Allah hepinizden razı olsun.

Sübhâneke lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ inneke ente'l-alîmü'l-hakîm. Sübhâne rabbinâ rabbi'l-izzeti ammâ yasifûn ve selâmün ale'l-mürselin ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

El Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü